

CENTAR ZA MIROVNE STUDIJE

GRUPA 22

Grčka tragedija u režiji Trojke: Gdje su nestale europske vrijednosti?

Centar za mirovne studije (CMS), Hrvatska platforma za međunarodnu građansku solidarnost CROSOL, Matica hrvatskih sindikata i Grupa 22 izražavaju duboku zabrinutost za ozbiljnu ugroženost temeljnih europskih vrijednosti demokracije, solidarnosti, društvene pravde i zaštite ljudskih prava u slučaju aktualne grčke dužničke krize. Ugroženost tih vrijednosti ne dolazi od marginalnih skupina, ekstremista ili „vanjskog neprijatelja“, nego upravo od ključnih europskih institucija koje nepopustljivo nameću Grčkoj politiku rezanja i rasprodaju ključnih nacionalnih resursa u zamjenu za olakšanje otplate duga kreditorima. Time se CMS, CROSOL, Matica hrvatskih sindikata i Grupa 22 pridružuju snažnim kritikama civilnog društva širom EU ([mreža SOLIDAR](#) i [peticija Alter Summita](#)) na račun institucija EU koje su grčku dužničku krizu pretvorile u krizu europske demokracije.

Trojka (Europska komisija, Europska središnja banka i Međunarodni monetarni fond) i dalje uporno nameće politiku rezanja koja se u proteklih šest godina dokazale kao promašena i krajnje štetna te je rezultirala padom BDP-a od 25 posto, osiromašenjem građana te zastrašujuće visokom nezaposlenosti mladih od 60 posto. Ovakav pristup grčkoj dužničkoj krizi može se protumačiti samo kao Einsteinova definicija ludila – uporno ponavljanje iste aktivnosti u nadi da će polučiti drugačiji rezultat.

Usprkos činjenici da su mediji prepuni priča o Grexitu, grčkoj tragediji i bankrotu, malogdje se navodi što je grčkoj Vladi sporno u prijedlogu Trojke. Valja spomenuti da nije prihvaćen prijedlog grčke vlade da se, umjesto drastičnog smanjenja mirovina, smanji vojni proračun za 400 milijuna eura te da se reforma mirovinskog sustava i socijalnih dodataka na mirovinu provede kroz naredne četiri godine. Argument grčke vlade da su upravo umirovljenici uzdržavatelji tri generacije obitelji zbog izrazito visoke nezaposlenosti mladih nije bio važan Trojki. Isto tako, [Trojka nije prihvatila prijedlog grčke vlade](#) da se uvede jednokratni 12-postotni korporativni porez na profite iznad 0,5 milijuna eura kao i prijedlog da uvedu porez na bruto prihode od igara na sreću u iznosu od 30 posto te generiranje prihoda kroz izdavanje dozvola za telekomunikacijsku industriju kod uvođenja 3G i 4G.

Prema mišljenju mnogih ekonomista, između ostalog i nobelovca Josepha Stiglitz, sve one mjere koje bi omogućile da se dug vraća kroz osiguranje ekonomskog rasta i ulaganje u ljude su odbačene. Politika rezanja koju nameće MMF dokazano onemogućuje oporavak grčke ekonomije i vodi daljem socijalnom raslojavanju, osiromašenju, padu BDP-a i smanjenju zaposlenosti. CMS, CROSOL, Matica hrvatskih sindikata i Grupa 22 žele podsjetiti na još jedan apsurd trenutne situacije: [MMF je 2013. u svom izvještaju](#) javno priznao da su u prvom paketu pomoći Grčkoj pogriješili i podcijenili učinak koji će mjere štednje imati na ukupnu grčku ekonomiju. U izvještaju se navodi da se usprkos politici rezanja, „povjerenje tržišta“ nije obnovilo te ističe da se teret prilagodbi treba distribuirati na sve sfere društva kako bi se osigurala podrška za provedbu programa, kao i da su prepreke u implementaciji pokazale kritičnu važnost da program bude prihvaćen na osnovi širokog društvenog konsenzusa.

Što može bolje osigurati predanost društva provedbi određenih politika nego legitimna odluka građana da pristaju na nju ili ne? Kako Europska Komisija očekuje da Grčka implementira Europsku povelju o temeljnim ljudskim pravima kada je upravo politika rezanja koju predlaže dijametralno suprotne uvjetima koji su potrebni da bi se ta ista prava ostvarila? Kao što ističe Stiglitz, grčka situacija nije pitanje ekonomije i novca, nego pitanje moći i demokracije. Politiku rezanja koju predlaže Trojka vodi u perpetuiranje patnji grčkih građana, nemogućnost ekonomskog oporavka, a time i vraćanja duga. Aktualnu grčku vlast i građane treba prestati tretirati kao krivce jer su oni ti koji zemlju pokušavaju izvesti iz krize za koju nisu odgovorni, već prethodne neodgovorne i nesposobne grčke vlade.

Stoga CMS, CROSOL, Matica hrvatskih sindikata i Grupa 22 pozivaju: Dame i gospodo donositelji odluka, ponovno pročitajte europske ugovore, Europsku socijalnu povelju i Povelju o temeljnim pravima i recite, da li ovo što predlažete Grčkoj vodi njihovoj realizaciji. Ili nam iskreno priznajte da pravni standardi, vrijednosti i ideali Europske unije – demokracija, solidarnost, društvena pravda, ljudska prava – nemaju mjesta u pregovorima o „ozbiljnim stvarima“ kao što je novac. Nakon grčke krize, u čiju Europu vjerovati?